

Spis treści

Spis Autorów

Wstęp

ROZDZIAŁ 1

Metabolizm w chirurgii

1.1. Informacje wstępne.....	1
1.2. Podział ustroju.....	1
1.3. Prawa równowagi wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej	2
1.4. Skład elektrolitowy osocza i płynu śródkomórkowego	2
1.5. Zapotrzebowanie na podstawowe składniki pokarmowe.....	3
1.6. Wymiana wody i elektrolitów	3
1.7. Najważniejsze zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej.....	4
1.8. Równowaga kwasowo-zasadowa	10
1.9. Wpływ urazu na ustrój	11

ROZDZIAŁ 2

Rany i zakażenia w chirurgii

2.1. Rany.....	13
2.2. Zakażenia w chirurgii.....	18

ROZDZIAŁ 3

Oparzenia i odmrożenia

3.1. Oparzenia.....	33
3.2. Odmrożenia.....	45

ROZDZIAŁ 4

Chirurgia urazowa narządu ruchu

4.1. Anatomia i fizjologia narządu ruchu	49
4.2. Zasady postępowania w urazowych uszkodzeniach narządu ruchu	52
4.3. Zasady leczenia złamań	59

ROZDZIAŁ 5

Neurochirurgia

5.1. Zarys anatomii układu nerwowego.....	70
5.2. Zarys anatomii kręgosłupa i rdzenia kręgowego	76
5.3. Diagnostyka schorzeń układu nerwowego	78
5.4. Zaburzenia przytomności	82
5.5. Nowotwory wewnątrzczaszkowe.....	83
5.6. Objawy kliniczne guzów wewnątrzczaszkowych.....	85
5.7. Charakterystyka najczęściej spotykanych guzów mózgu	86
5.8. Rozpoznanie i diagnostyka.....	88
5.9. Metody leczenia guzów wewnątrzczaszkowych	90
5.10. Choroby naczyniowe ośrodkowego układu nerwowego w aspekcie neurochirurgicznym.....	92
5.11. Samoistny nieurazowy krwiałk śródmózgowy.....	96
5.12. Wady rozwojowe ośrodkowego układu nerwowego	96
5.13. Wodogłowie.....	99
5.14. Ścieśnienie czaszki (<i>craniostenosis</i>)	100
5.15. Urazy głowy i mózgu (neurotraumatologia).....	100
5.16. Choroby i urazy kręgosłupa	105
5.17. Diagnostyka procesów zwyrodnieniowych i dyskopatycznych kręgosłupa	108
5.18. Leczenie schorzeń zwyrodnieniowych kręgosłupa i patologii tarczy międzykręgowej.....	109
5.19. Urazy kręgosłupa	111
5.20. Nowotwory kręgosłupa i rdzenia kręgowego.....	113
5.21. Uszkodzenia nerwów obwodowych.....	114

ROZDZIAŁ 6

Obrażenia klatki piersiowej

6.1. Anatomia chirurgiczna klatki piersiowej.....	118
6.2. Obrażenia ściany klatki piersiowej.....	121
6.3. Pourazowa odma i krwiałk opłucnej	123
6.4. Obrażenia płuc	128
6.5. Urazy serca i dużych naczyń klatki piersiowej.....	129
6.6. Urazy przepony	132
6.7. Skojarzone obrażenia klatki piersiowej i brzucha	132

6.8. Postępowanie przeciwbólowe, leczenie usprawniające i opieka pielęgniarska po urazach klatki piersiowej.....	133
--	-----

ROZDZIAŁ 7

Obrażenia jamy brzusznej

7.1. Wstępna ocena chorego z urazem jamy brzusznej.....	135
7.2. Diagnostyka chorych po urazie jamy brzusznej	136
7.3. Leczenie urazów jamy brzusznej	139
7.4. Opieka nad chorym po urazie jamy brzusznej	141

ROZDZIAŁ 8

Wstrząs

8.1. Rodzaje wstrząsu	144
8.2. Posocznica	146
8.3. Postępowanie w ciężkiej sepsie i wstrząsie septycznym	148

ROZDZIAŁ 9

Krwawienie do światła przewodu pokarmowego

9.1. Wprowadzenie.....	155
9.2. Etiologia krwawienia do światła przewodu pokarmowego	155
9.3. Objawy krwawienia	156
9.4. Czynniki prognostyczne	156
9.5. Badania endoskopowe.....	157
9.6. Inne metody diagnostyczne.....	158
9.7. Leczenie	158
9.8. Profilaktyka krwawień z przewodu pokarmowego	161

ROZDZIAŁ 10

Choroby tętnic

10.1. Etiologia i patogeneza chorób naczyń.....	163
10.2. Choroby tętnic trzewnych	166
10.3. Choroby tętnic kończyn	168

ROZDZIAŁ 11

Choroby żył

11.1. Anatomia żył kończyn dolnych.....	181
---	-----

11.2. Przewlekła niewydolność żylna.....	181
11.4. Zapalenie zakrzepowe żył powierzchownych.....	185
11.5. Zakrzepica żył głębokich (żylna choroba zakrzepowo-zatorowa).....	187

ROZDZIAŁ 12

Choroby zapalne i nowotworowe skóry

12.1. Choroby zapalne	193
12.2. Nowotwory skóry	195
12.3. Nowotwory skóry złośliwe	197
12.4. Czerniak skóry.....	198
12.4.2. Patologia czerniaka	205

ROZDZIAŁ 13

Choroby gruczołu piersiowego

13.1. Anatomia gruczołu piersiowego.....	211
13.3. Zapalenia piersi	215
13.4. Dysplazje łagodne piersi (<i>dysplasiae benignae mammae</i>).....	217
13.5. Nowotwory łagodne.....	220
13.6. Rak piersi.....	221

ROZDZIAŁ 14

Choroby przełyku

14.1. Elementy anatomii topograficznej przełyku	235
14.2. Czynności przełyku	236
14.3. Diagnostyka chorób przełyku	237
14.4. Choroby przełyku	239
14.5. Bliznowate zwężenia przełyku	244
14.6. Choroby czynnościowe przełyku	247
14.7. Uchyłki przełyku	248
14.8. Przedziurawienia przełyku.....	249

ROZDZIAŁ 15

Rak płuca

15.1. Tchawica (<i>trachea</i>)	253
15.2. Oskrzela (<i>bronchi</i>)	254
15.3. Płuca (<i>pulmones</i>)	254

15.4. Fizjologia układu oddechowego.....	255
15.5. Rak płuca.....	256

ROZDZIAŁ 16

Choroby żołądka i dwunastnicy

16.1. Anatomia żołądka i dwunastnicy	263
16.2. Fizjologia żołądka i dwunastnicy	268
16.3. <i>Helicobacter pylori</i> jako kluczowy patogen górnego odcinka przewodu pokarmowego.....	271
16.4. Nienowotworowe choroby żołądka i dwunastnicy.....	275
16.5. Zapalenie żołądka i dwunastnicy	293
16.6. Nowotwory żołądka i dwunastnicy.....	302
16.7. Rola pielęgniarki oddziału chirurgicznego w procesie diagnostyczno-lecznicy w chorobach żołądka i dwunastnicy	315

ROZDZIAŁ 17

Nienowotworowe choroby jelit

17.1. Anatomia jelit.....	319
17.2. Budowa mikroskopowa jelit	320
17.3. Fizjologia jelit	323
17.4. Diagnostyka schorzeń jelit	326
17.5. Choroby jelit	328

ROZDZIAŁ 18

Nowotwory jelita grubego

18.1. Wprowadzenie	345
18.2. Czynniki ryzyka.....	345
18.3. Objawy raka jelita grubego.....	346
18.4. Wykrywanie raka jelita grubego.....	346
18.5. Stopień zaawansowania raka jelita grubego	347
18.6. Leczenie chirurgiczne.....	348
18.7. Leczenie raka odbytu	352
18.8. Opieka stomijna	353

ROZDZIAŁ 19

Nieswoiste choroby zapalne jelit

19.1. Wrzodziejące zapalenie jelita grubego (<i>colitis ulcerosa</i>)	356
19.2. Choroba Leśniowskiego-Crohna.....	363
19.3. Nieswoiste choroby zapalne jelit u kobiet w ciąży	369
19.4. „Krajowy rejestr nieswoistych chorób zapalnych jelit”	370

ROZDZIAŁ 20

Choroby wątroby i dróg żółciowych wymagające leczenia chirurgicznego

20.1. Anatomia wątroby.....	371
20.2. Fizjologia wątroby	373
20.3. Diagnostyka chorób wątroby.....	373
20.4. Marskość wątroby.....	375
20.5. Niewydolność wątroby.....	378
20.6. Zmiany ogniskowe wątroby.....	381
20.7. Przeszczepienie wątroby.....	386
20.8. Urazy wątroby.....	389
20.9. Chirurgia pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych.....	390
20.9.5. Urazy dróg żółciowych.....	399

ROZDZIAŁ 21

Chirurgia trzustki

21.1. Podstawowe informacje z zakresu anatomii i fizjologii trzustki	407
21.2. Zapalne stany trzustki.....	409
21.3. Nowotwory trzustki	419

ROZDZIAŁ 22

Endoskopia przewodu pokarmowego

22.1. Endoskopia górnego odcinka przewodu pokarmowego	425
---	-----

ROZDZIAŁ 23

Przepukliny brzuszne

23.1. Wprowadzenie	433
23.3. Przepukliny okolicy pachwiny	435
23.4. Przepukliny w linii pośrodkowej ciała	438

23.5. Przepukliny pooperacyjne	441
23.6. Opieka pielęgniarska nad chorym z przepukliną brzuszną.....	442

ROZDZIAŁ 24

Tarczyca, przytarczyce, nadnercza, ich choroby i leczenie

24.1. Opieka okołoperacyjna	445
24.2. Przytarczyce	453
24.3. Guzy nadnerczy	456

ROZDZIAŁ 25

Chirurgia małoinwazyjna

25.1. Rozwój chirurgii laparoskopowej.....	463
25.2. Podstawy techniki wideochirurgicznej.....	464
25.3. Zabiegi wideochirurgiczne.....	465
25.4. Powikłania chirurgii małoinwazyjnej.....	466
25.5. Technika NOTES.....	468

ROZDZIAŁ 26

Żywnienie w chirurgii

26.1. Wprowadzenie	469
26.2. Niedożywienie	469
26.3. Ocena stanu odżywienia.....	471
26.4. Leczenie żywieniowe.....	473
26.5. Wybór drogi żywienia	475
26.6. Żywnienie dojelitowe	475
26.7. Żywnienie pozajelitowe	477
26.8. Monitorowanie leczenia żywieniowego.....	479
26.9. Dokumentacja leczenia żywieniowego.....	480

ROZDZIAŁ 27

Choroby dróg moczowych wymagające leczenia chirurgicznego

27.1. Kamica dróg moczowych.....	481
27.2. Choroby gruczołu krokowego	483
27.3. Najczęstsze nowotwory układu moczowo-płciowego	486
27.4. Urazy narządów układu moczowego	491
27.5. Wrodzone wady układu moczowego	494

27.6. Wysiłkowe nietrzymanie moczu u kobiet	497
---	-----

ROZDZIAŁ 28

Cukrzyca w chirurgii

28.1. Definicja i klasyfikacja cukrzycy.....	499
28.2. Leczenie cukrzycy.....	502
28.3. Przygotowanie chorego z cukrzycą do zabiegu chirurgicznego.....	503
28.4. Stopa cukrzycowa.....	506

ROZDZIAŁ 29

Wskazania do leczenia chirurgicznego w kardiologii

29.1. Chirurgiczne leczenie choroby wieńcowej.....	509
29.3. Wskazania do rewaskularyzacji chirurgicznej serca w przewlekłej stabilnej dławicy piersiowej	513
29.4. Wskazania do leczenia operacyjnego w ostrych zespołach wieńcowych bez uniesienia odcinka ST (NSTEMACS) oraz w niestabilnej chorobie wieńcowej (UA)	514
29.5. Wskazania do leczenia chirurgicznego w ostrych zespołach wieńcowych z uniesieniem odcinka ST.....	515
29.6. Transplantacja serca.....	516
29.7. Wskazania do leczenia chirurgicznego nabytych wad serca	520
29.8. Wskazania do leczenia chirurgicznego najczęstszych wad zastawki mitralnej	522

ROZDZIAŁ 30

Żyłna choroba zatorowo-zakrzepowa i zator tętnicy płucnej

30.1. Czynniki ryzyka żyłnej choroby zatorowo-zakrzepowej i zatoru tętnicy płucnej	539
30.2. Zator tętnicy płucnej	545

ROZDZIAŁ 31

Podstawy transplantologii

31.1. Aspekty prawne przeszczepiania narządów unaczynionych	551
31.2. Zasady przeszczepiania narządów unaczynionych.....	552
31.3. Przeszczepianie nerek.....	558
31.4. Przeszczepianie wątroby.....	559
31.5. Przeszczepianie serca	561

31.6. Przeszczepianie płuc.....	561
31.7. Przeszczepianie trzustki.....	562
31.8. Przeszczepianie jelita.....	562

ROZDZIAŁ 32

Współczesna rehabilitacja w chirurgii

32.1. Rehabilitacja – definicje.....	565
32.2. Rola rehabilitacji w chirurgii.....	565
32.3. Rodzaje ćwiczeń.....	566
32.4. Leczenie chirurgiczne.....	567
32.5. Rodzaje powikłań pooperacyjnych.....	568
32.6. Fizjoterapia po amputacjach kończyn.....	569
32.7. Rehabilitacja po operacjach naczyń obwodowych.....	572
32.8. Rehabilitacja po urazach klatki piersiowej.....	574
32.9. Rehabilitacja po operacjach jamy brzusznej.....	575

Indeks	579
---------------------	------------